

ÖCKERÖ KOMMUN
SOCIALFÖRVALTNINGEN

Öckerö Kommun

Riktlinjer för biståndsbedömning enligt socialtjänstlagen inom äldre omsorgen.

Dokumentansvarig: 1:e biståndsbedömare

Giltighetstid: 1 mandatperiod

Beslutande: Socialnämnd

INNEHÅLL

INLEDNING	4
SYFTE	4
VAD SÄGER SOCIALTJÄNSLAGEN?	4
BEHOVSPRÖVNING OCH INSATSBEDÖMNING	5
RÄTTEN TILL BISTÅND	5
INRIKTNING	6
HJÄLP OCH STÖD I HEMMET	6
HEMTJÄNST	7
Service	7
Städning.....	7
Tvätt/klädvård	7
Hemmets skötsel	7
Matlagning	8
Inköp/ärenden.....	8
Ekonomi	8
Personlig omvårdnad	8
På- och avklädning	8
Toalettbesök	8
Förflyttningar	8
Mat- och dryckesintag.....	8
Dusch och hårvård.....	9
Personlig hygien	9
Aktivering.....	9
Telefonkontakt	9
Tillsyn.....	9
Egenvård.....	9
Egenträning	9
NATTHEMTJÄNST	10
TRYGGHETSLARM	10
MATDISTRIBUTION	10
LEDSAGNING	10
HEMTJÄNSTBIDRAG	11
ANHÖRIGANSTÄLLNING	11
BOENDEN	12

SENIOR- OCH TRYGGHETSBOENDE	12
KORTTIDSPLATS	12
VÄXELVÅRDSPLATS	13
PERMANENT SÄRSKILT BOENDE	14

INLEDNING

Socialnämnden ansvarar för insatser i form av bistånd enligt Socialtjänstlagen (2001:453) för äldre och personer med funktionsnedsättning i Öckerö kommun. I lagen finns regler om skyldigheter att bedriva vissa verksamheter för att tillgodose medborgarnas behov. Socialtjänstlagen är en målinriktad ramlag som ger Socialnämnden stor frihet att utforma sin socialtjänst vilket beskrivs i detta vägledningsdokument.

Viktigt att poängtera är att detta dokument är en vägledning för bedömning och beslut av vård- och omsorg i hemmet samt för särskilda boendeformer för äldre enligt Socialtjänstlagen.

Det görs alltid en individuell bedömning utifrån sökandens samlade behov.

Det finns alltid en rätt för den enskilde att överklaga ett avslagsbeslut. Prövning görs i förvaltningsdomstol där första instans är Förvaltningsrätten.

SYFTE

Syftet med vägledningen är att ge en likartad service och omvårdnad till alla som är i behov och efterfrågar bistånd. Den enskildes individuella omständigheter och livssituation är dock styrande vilket innebär att den enskilde kan beviljas mer eller mindre bistånd eller i en annan form än vad vägledningen anger. Denna vägledning och anvisning om tillämpning av lagstiftning, mål och uppdrag kan vara av betydelse för att bedöma vilka bistånd som kan bli aktuella för att tillgodose den enskildes behov.

VAD SÄGER SOCIALTJÄNSLAGEN?

Socialtjänstlagen (SoL) vilar på följande vägledande principer, helhetssyn, kontinuitet, frivillighet, självbestämmande, normalisering, flexibilitet, valfrihet och närhet.

1 kapitel 1 §
Socialtjänstens mål

Samhällets socialtjänst skall på demokratins och solidaritetens grund främja människornas

- **ekonomiska och sociala trygghet,**
- **jämlikhet i levnadsvillkor**
- **aktiva deltagande i samhällslivet**

Socialtjänsten skall under hänsynstagande till människans ansvar för sin och andras sociala situation inriktas på att frigöra och utveckla enskildas och grupper egna resurser.

Verksamheten skall bygga på respekt för människornas självbestämmanderätt och integritet.

BEHOVSPRÖVNING OCH INSATSBEDÖMNING

- Det måste finnas en anmälan eller en ansökan från enskild person, anhörig, sjukhus eller hälso- och sjukvårdspersonal eller god man/förvaltare innan aktualisering görs.
- Den som inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt har rätt till bistånd. I uttrycket ”inte själv kan tillgodose sina behov eller få dem tillgodosedda på annat sätt” ligger bland annat att den enskilde måste utnyttja alla de möjligheter som normalt står honom eller henne till buds.
- Personen som ansöker måste vara bosatt, vistas i kommunen eller planera inför vistelse i kommunen.
- Personer som önskar flytta till kommunen som till följd av ålderdom, funktionshinder eller allvarlig sjukdom har ett varaktigt behov av omfattande vård- och omsorgsinsatser och därför inte kan bosätta sig här utan att Öckerö kommun erbjuder behövliga insatser, får hos Öckerö kommun ansöka om sådana insatser. En sådan ansökan ska behandlas som om den enskilde vore bosatt i inflyttningkommunen. Detta i enlighet med 2 kap. 3 § Socialtjänstlagen.

Socialnämnden får ge bistånd utöver vad som följer av 4 kap. 1 § Socialtjänstlagen om det finns skäl för det i enlighet med 4 kap.2 § Socialtjänstlagen.

RÄTTEN TILL BISTÅND

Socialnämndens inriktning av arbetet är att främja personers eget ansvar, egenförsörjning och självhjälp. I all myndighetsutövning och verksamhet ska förvaltningen lyfta fram personens eget ansvar för sin situation och för sin försörjning. Förvaltningen bistår med hjälp till självhjälp. Socialtjänsten ska inriktas på att frigöra och utveckla enskildas resurser enligt 4 kap.1 § Socialtjänstlagen.

Utgångspunkten för rätt till bistånd är att alla personer ska ha rätt till insatser efter behov. Lagstiftningen ger dock inte den enskilde någon ovillkorlig rätt till bistånd utan föreskriver att för att bedöma biståndsbehovet ska en individuell bedömning göras om vad som är skäligt för en viss person. Den enskildes ekonomi får inte avgöra om han eller hon ska få biståndsinsatser som han eller hon är i behov av.

Den som inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt har rätt till bistånd av socialnämnden för sin försörjning (försörjningsstöd) och för sin livsföring i övrigt. Den enskilde ska genom biståndet tillförsäkras skälig levnadsnivå. Tolkningen av begreppet beskrivs utförligt i propositionen 1979/80:1 som föregick Socialtjänstlagens införande 1 januari 1982.

Där förklaras ”skälig levnadsnivå” så här: ”vad folk i allmänhet kan tänkas kosta på sig” som stöd för tillämpningen av vad som är en skälig levnadsnivå. Även tidsandan ska påverka nivån, dvs. hög- och lågkonjunkturer och övriga förändringar i samhället. Det kommunala självstyret ger också kommunerna möjlighet att tolka socialtjänstlagens paragrafer så att

de passar lokala förhållanden. Begreppet ”skälig levnadsnivå” har hela tiden funnits med i lagen. I propositionen 1996/97:124 finns låginkomsttagare nämnda i samband med bostads-frågor, men ska inte tolkas som regeringens syn på var boståndsnivån generellt ska ligga för det bistånd som inte ingår i riksnormen. I propositionen 2000/01:80 om nya socialtjänstlagen betonas att det är ett kompromisslöst mål att välfärden ska omfatta alla medborgare. Biståndet ska utformas så att det stärker hans eller hennes möjligheter att leva ett självständigt liv (4 kap. 1 § Socialtjänstlagen).

Inriktning

Huvudinriktningen inom äldreomsorgen är att alla som vill och kan ska ges möjlighet att bo kvar i den egna bostaden (ordinärt boende). I Öckerö kommun tillämpas den s.k. kvarboendepincipen. Det innebär att den enskilde i första hand erbjuds insatser i det ordinära boendet. Arbetet skall ha sin grund i ett salutogent synsätt som skall bidra till att skapa begriplighet, hanterbarhet och meningsfullhet för den enskilde i vardagen.

HJÄLP OCH STÖD I HEMMET

Syfte

Socialnämnden ska med respekt för människors självbestämmande och integritet verka för att människor får möjlighet att leva och bo självständigt under trygga förhållanden. Socialnämnden ska göra sig väl förtrogen med levnadsförhållandena i kommunen samt i sin uppsökande verksamhet upplysa om socialtjänstens verksamhet.

Beskrivning av bistånd

Kommunernas sociala stöd, omvårdnad och omsorg utförs till övervägande del i den enskildes bostad. Allt fler kan bo i ordinärt boende livet ut. Omsorgen och omvårdnaden står i fokus även om personen också har stora medicinska behov. Insatser från hemtjänsten ges för att underlätta för den enskilde i den dagliga livsföringen och i många fall för att det ska vara möjligt att bo kvar i det egna hemmet. Insatserna kan vara rehabiliterande och ha som mål att göra den enskilde oberoende så långt det är möjligt. Biståndet kan också vara kompensatoriskt vilket innebär en insats kan ersätta sådant som den enskilde inte själv kan utföra på egen hand. Insatser ges till person som på grund av sjukdom, fysiska, psykiska och/eller sociala funktionshinder eller av annan orsak behöver stöd och hjälp i den dagliga livsföringen. Till hemtjänstens uppgifter hör både insatser av servicekaraktär och personlig omvårdnad. Det är den enskildes behov som är avgörande för rätten till insatser enligt 4 kap. 1 § SoL.

Hög ålder eller fysisk sjukdom berättigar inte automatiskt till hemtjänstinsatser. Av Äktenskapsbalken framgår att makar utifrån förmåga ska bidra med det som behövs för att gemensamma och personliga behov ska tillgodoses.

Vägledande villkor för rätt till stöd och hjälp i hemmet

Behov av hemtjänstinsatser finns om personen:

- är i behov av tillfällig eller kontinuerlig hjälp i den dagliga livsföringen och behovet inte kan tillgodoses på annat sätt.

Behov av hemtjänst anses tillgodosett om personen:

- själv kan utföra insats
- har annan i hushållet eller i sin omgivning som utför det åt honom eller henne
- genom alternativa insatser får behovet tillgodosett
- genom medicinska insatser kan återfå hela eller delar av sin funktionsförmåga
- genom sjukgymnast/arbetsterapeutiska insatser kan återfå hela eller delar av sin funktionsförmåga
- genom hjälpmedel öka sin funktionsförmåga så att behovet blir tillgodosett

HEMTJÄNST

I Öckerö kommun har valet gjorts att dela hemtjänstinsatserna i två delar, service och personlig omvårdnad. Hemtjänst kan beviljas dygnet runt.

Service

Service är de insatser som är riktade till hushållets praktiska skötsel. Dessa insatser beviljas företrädesvis dagtid på vardagar.

Städning

Hjälp med städning beviljas om den sökande eller annan i hushållet inte kan utföra detta. I städning ingår dammsugning av golv och mattor, våttorkning av golv, damning samt rengöring av badrum/toalett. I städning ingår exempelvis inte att piska eller ta ut tunga mattor.

Städning omfattar två rum och kök, hall och badrum/toalett **var tredje vecka**. Om det finns särskilda skäl kan städning beviljas oftare. Särskilda skäl kan till exempel vara astma, KOL, inkontinens, personer med grav synnedsättning eller personer som av olika anledningar har utökat behov av städning. Då det gäller makar och ingen av makarna kan städa och har skilda sovrum kan städning av tre rum och kök beviljas. Barn från tolv års ålder bedöms kunna städa sitt eget rum.

Storstädning och sanering ingår inte i begreppet städning.

Tvätt/klädvård

Tvätt

I tvätt ingår maskintvätt av kläder, sänglinne och textilier samt torkning och hopvikning. I tvätt kan även ingå hjälp med att byta lakan. Tvätt beviljas vanligen **var annan vecka**. Om särskilda skäl finns kan insatsen beviljas oftare. Särskilda skäl kan exempelvis vara astma, lungsjukdom eller inkontinens. I insatsen ingår inte att tvätta mattor eller att mangla.

Klädvård

I begreppet klädvård ingår strykning av exempelvis skjortor, blusar, byxor och kjolar. Det ingår även enklare lagningar, till exempel att sy i en knapp. Klädvård beviljas vanligen **var annan vecka** i samband med tvätt.

Hemmets skötsel

Med hemmets skötsel menas sysslor som utförs för att ett hushåll ska fungera, till exempel tömning av sopor, diska, plocka i ordning, hämta post samt bädda sängen. Insatsen beviljas utifrån den enskildes behov och endast om den sökande eller annan i hushållet inte kan göra detta.

Matlagning

Hjälp med matlagning helt eller delvis av frukost, kvällsmat, mellanmål och/eller vissa moment vid tillagning av lunch/middag (uppvärmning och dylikt) beviljas dagligen eller vid behov. Tillagning av lunch/middag beviljas normalt inte, behovet tillgodoses genom matdistribution.

Inköp/ärenden

Till inköp räknas inköp av mat, hushållsartiklar samt apoteksvaror.

Inköp sker i närliggande affär och apotek. Detta beviljas normalt **en gång per vecka**. Finns särskilda skäl kan detta utökas. I insatsen inköp kan ingå att skriva inköpslista och göra telefonbeställning.

I Öckerö kommun erbjuder livsmedelsaffärerna på många av öarna hemleverans mot avgift. Om brukaren tycker att detta är till belåtenhet anses behovet vara tillgodosett.

Ekonomi

Post- och bankärenden innebär främst praktisk hjälp med att fylla i betalgiro, vilket vanligen sker en gång i månaden. En förutsättning för att den enskilde ska kunna beviljas denna insats är att denne är klar och adekvat och har eget ansvar för sin ekonomi. Det är inte hemtjänstpersonalens uppgift att ta ansvar för den enskildes ekonomi.

För brukare som inte klarar av att sköta sin ekonomi bör autogiro användas. Det bör även föras resonemang kring om god man eller förvaltare ska utses. Det ska även utredas huruvida anhöriga vill och kan vara behjälpliga.

Personlig omvårdnad

Med personlig omvårdnad avses de insatser som är direkt riktade till personen för att tillgodose dennes grundläggande behov.

På- och avklädning

På- och avklädning beviljas i regel morgon och kväll. Det behöver inte alltid innebära total hjälp med alla kläder utan även delvis eller bara med enstaka plagg. Hjälpen kan även innebära endast stöd eller assistans i samband med på- och avklädning.

Toalettbesök

Hjälp med toalettbesök kan innebära total hjälp eller tillsyn. I toalettbesök kan det ingå hjälp med att byta inkontinenshjälpmedel, kateterpåse samt stomiskötsel. I insatsen kan även ingå hjälp att tömma/sköta portabel toalett.

Förflyttningar

Hjälp/stöd/tillsyn vid förflyttningar beviljas till den som inte längre helt eller delvis kan förflytta sig på egen hand.

Mat- och dryckesintag

Vid behov kan sökanden få hjälp med insatser kring måltider i form av dukning, tillsyn, se till att brukaren kommer igång att äta och/eller matning.

Dusch och hårvård

Hjälp med dusch, bad eller helavtvättning beviljas i regel en till två gånger per vecka, kan utföras oftare vid särskilda behov, exempelvis vid inkontinens eller av medicinska skäl. Hårvård kan beviljas i samband med dusch i form av hjälp med att exempelvis rulla håret.

Personlig hygien

Daglig personlig hygien beviljas vanligen morgon och kväll och kan exempelvis inkludera intimhygien, tandhygien, rakning, kamning och viss nagelvård.

Då det gäller skötsel av tånaglar/fötter hänvisas den enskilde till fotvård. Detta då det är viktigt att inte t e x sår ska uppstå.

Aktivering

Med aktivering avses hjälp och stöd vid olika aktiviteter i det dagliga livet. Insatsen innebär till exempel att vara behjälplig att komma iväg till öppen dagverksamhet eller att gå en promenad. Aktivering kan även innebära att personal till exempel läser en tidning tillsammans med personen. Aktiveringens omfattning i form av tid beviljas efter behov, riktlinje en timma per vecka.

Telefonkontakt

Telefonkontakt innebär att personal från hemtjänsten ringer upp den enskilde vid en i förväg bestämd tidpunkt. Insatsen kan ibland ersätta/kombineras med insatsen tillsyn.

Tillsyn

Tillsyn innebär att en person får kortare besök av personal någon eller några gånger per dag. Tillsynsbesöken sker vid enskilda tillfällen, alltså inte när personalen är hos brukaren för att utföra andra insatser. Syftet med dessa besök är att tillförsäkra personen trygghet och säkerhet i vardagen. Liksom vid ansökan om andra insatser sker en individuell prövning och i vissa fall kan behovet tillgodoses genom trygghetslarm och/eller telefonkontakt.

Egenvård

Hjälp till egenvård innebär att den enskilde kan få praktisk hjälp med exempelvis intag av medicin, att ta olika typer av droppar, enklare såromläggning, stödstrumpor, salvbehandling/ insmörjningar, kateter/stomi skötsel och insulingivning.

Den enskilde måste dock vara klar och adekvat och själv kunna ta ansvar för när, hur och på vilket sätt medicinen eller behandlingen skall utföras.

Hjälp till egenvård kan även beviljas i samråd med sjuksköterska, dietist eller läkare

Egenträning

Hjälp till egenträning innebär, liksom egenvård, att personen tar ett eget ansvar för regelbunden träning av olika slag men på grund av sitt funktionshinder inte kan utföra själva handlingen utan personellt stöd. Exempel på egenträning är gångträning, ADL-träning och rörelseträning. Egenträning kan beviljas efter samråd med sjukgymnast, arbetsterapeut eller logoped.

NATTHEMTJÄNST

Natthemtjänst kan beviljas mellan klockan 22.30-08.00. I insatsen ingår främst tillsyn, hjälp till toalett och hjälp att vända sig i sängen.

TRYGGHETSLARM

Trygghetslarm beviljas för att motverka otrygghet och/eller för att den enskilde ska kunna kalla på hjälp vid akuta situationer. Syftet är att upprätta en samtalskontakt mellan den enskilde och hemtjänstpersonal och vid behov få hjälp.

För installation av trygghetslarm krävs att personen har ett telefonabonnemang samt extranycklar som lämnas till hemtjänstpersonalen. Beslut gällande trygghetslarm gäller tills vidare.

MATDISTRIBUTION

Kost och kostvanor har en stor betydelse för människans hälsa och välbefinnande. Personen ska utifrån individuella behov erbjudas näringsriktig kost samt tillförsäkras kost av god kvalitet. Att inta ett lagat mål mat dagligen ingår i skälig levnadsnivå.

Matdistribution innebär att färdiglagad varm mat (lunch/middag) levereras hem till personen.

Det kan beviljas när den enskilde inte själv har förmåga att iordningställa mat.

LEDSAGNING

Socialnämnden ska verka för att sociala, kulturella och andliga behov tillgodoses.

Med ledsagning avses att personen får stöd att ta sig till och från aktiviteter samt stöd att utföra olika aktiviteter, till exempel läkarbesök och delta i dagverksamhet.

För att kunna upprätthålla eller få stöd att etablera och/eller stimulera den enskildes sociala kontakter kan behov av ledsagning finnas. Ledsagning kan beviljas separat vid varje behovstillfälle. Vid regelbundet behov av stöd vid promenader eller liknande hänvisas till insatsen aktivering inom befintligt hemtjänstbeslut. För person i behov av regelbunden och återkommande *ledsagning* kan specificerat beslut fattas under aktuell tidsperiod. I beslutet ska det framgå vad ledsagningen gäller. Ledsagning till och från sjukhus/vårdinrättning beviljas utifrån behovet. Insatsen kan beviljas till, från och under en aktivitet.

Vägledande villkor för rätt till ledsagning

Behov av ledsagning finns om personen:

- är i behov av särskilt stöd på grund av väsentliga svårigheter av ett funktionshinder som hindrar personen att själv genomföra aktiviteten.
- löper risk att bli isolerad.
- Är otrygg i situationen.

Behovet av ledsagning kan tillgodoses på annat sätt:

- då personal på särskilt boende/gruppboende ska tillförsäkra dylikt.
- om den enskilde har närstående, god man eller annan (ideella verksamheter) som kan vara behjälplig till, från och under aktivitet.
- om chaufför, sjukhusvårdinna och/eller annan personal kan vara behjälplig vid besöket på till exempel vårdinrättningen.

För att ledsagning ska beviljas för aktivitet/resa ska utredningen påvisa att den enskilde är i behov av biståndet för att tillförsäkras en skälig levnadsnivå.

HEMTJÄNSTBIDRAG

Ekonomisk ersättning i form av hemtjänstbidrag kan beviljas för vård och omsorg som utförs av anhörig/närstående i hemmet. För att hemtjänstbidrag ska utgå ska hjälpbehovet främst avse personlig omvårdnad (klädsel, dusch, hygien, tillsyn och födointag) och vara av sådan art som man normalt inte hjälper varandra med när man är anhörig/närstående. Alltså utgår inte hemtjänstbidrag för social samvaro och familjegemenskap. Av 6 kap. 1 § Äktenskapsbalken framgår att makar ska, var och en efter sin förmåga, bidra till det underhåll som behövs för att deras gemensamma och personliga behov ska tillgodoses.

Bidragets storlek beror på den bedömda omfattningen av insatserna vilket innebär att utredning av vård- och omsorgsbehovets omfattning (hemtjänstutredning) måste ske innan beslut om hemtjänstbidrag fattas. Hemtjänstbidrag bedöms med stöd av en utredningsmall, mallen består av kryssfrågor som genererar en poängsumma som sedan beroende på summans storlek genererar en nivå i ett hemtjänstbidrag. Bidraget är uppdelat i fem nivåer. Hänsyn skall alltid tas till anhöriga/närståendes förmåga att genomföra hjälpen vid beviljande av hemtjänstbidrag. Hemtjänstbidrag kan kombineras med andra insatser som hemtjänst och hemsjukvård.

Hemtjänstbidraget betalas ut till den enskilde som är i behov av hjälp, den enskilde bestämmer sen själv vem som denne skall ta emot hjälp från och ersätta ekonomiskt för utförd hjälp.

ANHÖRIGANSTÄLLNING

Rätten till hemtjänst måste föreligga enligt 4 kap 1 § Socialtjänstlagen. Först prövas om hemtjänsten kan utföra uppgiften därefter prövas det om anhörig ska utföra hjälpen genom anställning.

Anhöriganställning är hemtjänst som utförs av anhörig under viss tid.

Anhöriganställning är ett alternativ då det finns ett kommunalt hemtjänstansvar men särskilda skäl eller behov hos den enskilde talar för att en anhörig bör utföra insatsen.

Biståndshandläggaren gör utredning gällande hemtjänst och rekommenderar och motiverar i utredningen att biståndet skall utföras med stöd av anhöriganställning. Beslut om anhöriganställning tar sedan av verksamhetschef i samråd med berörd enhetschef som sedan även har det formella ansvaret för anhöriganställningen.

Speciella villkor för rätt till anhöriganställning:

- stort, kontinuerligt tillsynsbehov som uppgår till minst 20 timmar/vecka
- personen vandrar med risk för försvinnande
- kommunikationssvårigheter, språk
- psykiska problem där personen brister i insikt om sina hjälpbehov
- anhörig och vårdtagare ska vara lägst 18 år
- den som anställs ska bedömas lämplig för uppdraget

Anhöriganställning beviljas inte om:

- ordinarie hemtjänst kan tillgodose behovet

- rätten till hemtjänst saknas

Make/maka kan endast anställas för insatser utöver biståndsskyldigheten som följer av Äktenskapsbalken som säger att makar ska, var och en efter sin förmåga, bidra till det underhåll som behövs för att deras gemensamma och personliga behov ska tillgodoses.

Beslutet ska vara tidsbegränsat och följas upp individuellt. Omprövning bör ske senast två månader före dagen då anställningen upphör.

BOENDEN

Socialnämnden ska verka för att äldre människor får goda bostäder, stöd och hjälp i hemmet samt annan lättåtkomlig service som de är i behov av.

Kommunen ska inrätta särskilda boendeformer för service och omvårdnad för äldre människor som behöver särskilt stöd (5 kap. 5 § Socialtjänstlagen).

SENIOR- OCH TRYGGHETSBOENDE

Ett seniorboende 60+ är ett hus med helt vanliga hyreslägenheter där alla hyresgäster är över 60 år. Det som skiljer en seniorlägenhet från en helt vanlig lägenhet är att ingen som bor där har hemmavarande barn. Som boende har man eget kontrakt. Idén med Seniorboende är att bryta ensamhet och skapa en gemenskap mellan hyresgästerna. Idén med trygghetslägenhet är att ge stöd och finnas till hands om den boende behöver hjälp med något, det ska med andra ord vara nära till en hemtjänstlokal. Vidare är att kön till trygghetslägenheterna inte skall vara för lång i förhållande till kön till seniorboendena. Att flytta till en trygghetslägenhet kan vara en möjlig lösning i stället för att flytta direkt in på ett särskilt boende när den enskilde inte längre kan bo kvar i sitt ordinära boende.

Socialnämnden har tillgång till 5 av seniorlägenheterna utanför Solhöjden till i syfte att använda som en form av service för äldre personer, s k Trygghetslägenhet. Seniorboende fördelas genom kommunens ordinarie bostadskö, där tiden i kön är avgörande. Trygghetslägenhet innebär att man har ett andrahandskontrakt. En trygghetslägenhet kan erhållas när den enskilde uppfyller kriterier som är beslutade av socialnämnden. Lägenheterna är inte biståndsbedömda. Dessa lägenheter kan inte hyras ut i tredje hand eller överlåtas till annan person.

KORTTIDSPLATS

Korttidsplats är en tidsbegränsad insats som kan beviljas av flera olika orsaker så som avlastning, behov av utredning eller när omsorgsbehovet tillfälligt inte kan tillgodoses i ordinärt boende. Vidare syfte med insatsen är att den kan medverka till kvarboende i det ordinära hemmet.

Korttidsplats ska alltid beviljas för en avgränsad tid då denna insats är tänkt att fungera som en punktinsats. Person kan inte samtidigt beviljas korttidsplats och permanent plats i särskilt boende.

Vägledande villkor för rätt till korttidsplats

Behov av korttidsplats finns om:

- den enskilde på grund av funktionshinder eller allmäntillstånd inte klarar att omedelbart återgå till hemmet efter sjukhusvistelse
- den enskildes ADL-förmåga behöver utredas och utvärderas
- behov av utprovning eller anskaffning av hjälpmedel finns
- behov av bostadsanpassning finns
- anhörigvårdare i ordinärt boende är i behov av avlösning
- den enskilde är/har stort behov av regelbunden tillsyn dygnet runt
- den enskilde blivit beviljad plats på särskilt boende och inte kan vänta i det ordinära boendet på att plats blir ledig
- önskemål finns av dygnetruntstöd/omvårdnad i livets slutskede
- önskemål finns om att få social stimulans/miljöombyte/rehabilitering i vardagen

Behov av korttidsplats kan anses som tillgodosett om personens behov:

- kan tillgodoses genom hjälpmedel och anpassning av bostad
- kan tillgodoses av hemtjänst i ordinärt boende
- kan tillgodoses av anhörigstöd, dagverksamhet eller avlösning i hemmet
- kan tillgodoses genom hemsjukvård i ordinärt boende
- kan tillgodoses av rehabiliterande åtgärder med hjälp av sjukgymnast/arbetsterapeut i ordinärt boende

VÄXELVÅRDSPLATS

Insatsen växelvård är vistelse i särskilt boende med regelbundna intervaller om vanligtvis en till tre veckor. Syftet är att avlösa anhöriga som vårdar person i ordinärt boende, ge den sökande miljöombyte/social stimulans samt att främja kvarboende i det ordinära hemmet.

Personen ska vara bosatt ordinärt boende samt omfattas av rätt till särskilt boende enligt 4 kap 1 § Socialtjänstlagen.

Vägledande villkor för rätt till växelvårdsplats

Behov av växelvårdsplats finns om personen:

- är i behov av regelbundet återkommande planerad korttidsvistelse för att avlösa hemsituationen i ordinärt boende
- har ett omfattande behov av omsorg, omvårdnad och tillsyn där anhöriga behöver avlösas

Behovet växelvårdsplats är tillgodosett om:

- den enskilde enligt 4 kap 1 § Socialtjänstlagen beviljats permanent särskilt boende
- den enskildes behov av omsorg och omvårdnad skäligen kan tillgodoses genom hemtjänst
- den enskildes behov kan tillgodoses genom anhörigstöd i form av dagverksamhet eller avlösning i hemmet

Beslutet ska tidsbegränsas till max ett år och där efter omprövas.

PERMANENT SÄRSKILT BOENDE

Socialnämnden ska verka för att äldre människor får möjlighet att leva och bo självständigt under trygga förhållanden och ha en aktiv och meningsfull tillvaro i gemenskap med andra.

Särskilt boende är ett eget boende för i huvudsak äldre människor eller andra som på grund av betydande sociala, psykiska eller fysiska funktionsnedsättningar inte klarar att bo i ordinärt eget boende. Särskilt boende består av en lägenhet med toalett och dusch samt i vissa fall pentry. På boendet finns personal dygnet runt som kan ge service och omvårdnad till människor som av fysiska, psykiska eller av andra skäl möter betydande svårigheter i sin livsföring.

För ansökan om särskilt boende i form av gruppboende för personer med demenssjukdom krävs att den enskilde har demensdiagnos ställd av läkare.

Vägledande villkor för rätt till permanent särskilt boende

Behov av särskilt boende kan finnas om personen:

- har ett stort och varaktigt hjälpbehov, kombinerat med oförmåga att påkalla hjälp
- uttrycker stark/ständig oro eller utgör fara för sig själv
- på grund av betydande fysiska, psykiska eller sociala skäl inte kan bo i ordinärt boende
- har omfattande och varaktigt behov av hjälp till stöd, struktur och trygghet i sin vardag
- har omfattande kontinuerligt behov av tillsyn eller annan omsorg som inte kan tillgodoses i ordinärt boende
- har behov av medicinsk omvårdnad som inte kan tillgodoses i ordinärt boende

Behoven ska bedömas utifrån skälig levnadsnivå.

Behovet av särskilt boende bör anses tillgodosett om personens behov:

- kan tillgodoses med insatser från hemtjänst, dagverksamhet och/eller alternativa insatser
- kan tillgodoses med hjälpmedel eller bostadsanpassning
- kan tillgodoses genom rehabilitering eller habilitering

Beslutet är tills vidare.